

BESLUT

Beslutsdatum
2024-11-13

Beslutsfattare
Utbildnings- och forskningsnämnden

Diarienummer
C 2024/138

Intern utbildningsutvärdering interkulturella litteraturstudier 2023

Beskrivning av ärendet

UUU ISLL har slutfört utvärdering av huvudområdet interkulturella litteraturstudier på avancerad nivå och ett utkast till utlåtande är framtaget.

Beredning av ärendet

UUU ISLL har genomfört kvalitetsgranskning av utvärdering av huvudområdet interkulturella litteraturstudier på avancerad nivå med stöd av sakkunnigyttranden från docent Tobias Hübinette, Karlstads universitet, och professor Ylva Lindberg, Jönköping University. Dialog mellan nämndens granskningsutskott och representanter för utbildningen har förts 2024-08-19.

Vid möte i UFN 2024-11-13 gjordes följande korrigeringar:

- Under rubriken utvecklingspotential, som exempel under punkten ”Genomföra åtgärder för att bygga upp en större och stabilare studentpopulation”, tillades att:

- Utforma en marknadsföringsplan
- ”...undersöka möjligheter till samarbete med andra lärosäten i tillämpliga delar”.

Krav på åtgärd:

- Tillades under 1:a punkten ”Formulera en beskrivning/programförklaring som preciserar ... forskningsanknytning...”.
- Tillades punkt: Utreda orsaker till låg genomströmning.
- Tillades punkt: Säkerställa att det skapas förutsättningar för ett aktivt och verksamt lärarkollegium.

Beslutets implementering

Utlåtandet kommer att tillsändas rektor.

Beslut

Utbildnings- och forskningsnämnden beslutar

- Att fastställa utlåtande efter utvärdering av interkulturella litteraturstudier med ovanstående korrigeringar,
- att en utvecklingsplan ska vara UFN tillhanda senast 2025-02-28.

Ärendet föredrogs av Pierre Vogel

Linda Vixner

dekan

Ordförande

Daniel Brandt

Justerare

Signerats av: Daniel Brandt (HDa), 2024-11-29

Signerats av: Linda Vixner (HDa), 2024-11-27

Bilaga

Utlåtande efter utvärdering av interkulturella litteraturstudier

Utvärderingsrapport interkulturella litteraturstudier

Delges

Rektor

IL ISLL

Signerats av: Daniel Brandt (HDa), 2024-11-29

Signerats av: Linda Vixner (HDa), 2024-11-27

Utlåtande efter genomförd granskning av interkulturella litteraturstudier

Datum 2024-11-13

UFN har genomfört kvalitetsgranskning av huvudområdet interkulturella litteraturstudier.

Dialog mellan nämndens granskningsutskott och representanter för utbildningen har förts 2024-08-19.

Styrkor och goda exempel

- Utbildningen är unik i sitt slag i ett svenskt sammanhang.
- Lärarnas kompetens är hög och relevant.
- Interkulturella litteraturstudier är ett betydelsefullt område att utveckla vidare.

Utvecklingspotential

- Genomföra åtgärder för att bygga upp en större och stabilare studentpopulation.
Exempelvis:
 - Skapa bättre förutsättningar för marknadsföring genom någon form av programbeskrivning (se nedan) som bidrar till att tydliggöra varför en student ska läsa utbildningen.
 - Utforma en marknadsföringsplan.
 - Utifrån en systematisk omvärldsbevakning undersöka möjligheter till samarbete med andra lärosäten i tillämpliga delar.

Krav på åtgärder

- Formulera en beskrivning/programförklaring som preciserar utbildningens idé och förtydligar gemensamma teman (t ex det interkulturella perspektivet), forskningsanknytning, syften och mål, samt presentera kurserna inom detta ramverk och visa hur de bidrar till helheten.
- Utredda orsaker till låg genomströmning.
- Säkerställa att det skapas förutsättningar för ett aktivt och verksamt lärarkollegium.

En utvecklingsplan enligt mall ska upprättas av Institutionen Språk, litteratur och lärande och föredras i UFN senast 2025-02-28. Utvecklingsplanen ska biläggas institutionens kommande VP.

För UFN

.....
Linda Vixner/dekan

Utvärderingsrapport interkulturella litteraturstudier på masternivå

UFN har utvärderat huvudområdet interkulturella litteraturstudier på masternivå.

Rapporten baserar sig på underlag från utbildningen (självvärdering m.m.) samt inkomna sakkunnigyttranden.

De skriftliga underlagen har granskats av externa sakkunniga docent Tobias Hübinette, Karlstads universitet, och professor Ylva Lindberg, Jönköping University, som lämnat yttranden enligt formulär Bedömning efter extern granskning av huvudområde eller yrkesprogram.

Dialog om rapporten har genomförts 2024-08-19 med huvudområdesansvariga Herbert Jonsson och Carmen Zamorano Llena.

Utskottets sammanfattande kommentar

Utskottet delar granskarnas bedömning att huvudområdet interkulturella litteraturstudier vid Högskolan Dalarna, med sin unika utformning och goda lärarkompetens, har förutsättningar att vara ett mycket värdefullt inslag i svensk högskoleutbildning. I det som framstår som en av områdets stora styrkor och förtjänster – det unika tvärvetenskapliga perspektivet – ser vi emellertid också några av dess viktigaste utvecklingsområden: Hur kan de olika delarna i utbildningsutbudet skrivas fram som en mer sammanhållen enhet (exempelvis genom tydliggörande av bärande teoretiska perspektiv), hur kan fler av de undervisande lärarna engageras i de mer programövergripande utvecklingsfrågorna, och hur kan området profileras (och marknadsföras) mot olika målgrupper? En viktig kvalitetsaspekt utöver marknadsföring torde i detta sammanhang vara att studenter – innan de ger sig in i utbildningen – ska kunna göra sig en bild av innehållet och bedöma vilket intresse/nytta de kan ha av den. Utskottet föreslår därför att området formulerar en beskrivning/programförklaring som preciserar utbildningens idé och förtydligar gemensamma teman (exempelvis det interkulturella perspektivet), syften och mål, samt presenterar kurserna inom detta ramverk och visar hur de bidrar till helheten.

1. Profil och utveckling

Utbildningens profil och kunskapsbidrag vid Högskolan Dalarna

Huvudområdet interkulturella litteraturstudier inrättades vid Högskolan Dalarna i samband med att högskolan 2015 fick generella rättigheter att inrätta huvudområden på masternivå inom området interkulturella studier. Tillsammans med en master inom huvudområdet afrikanska studier beskrevs interkulturella litteraturstudier som ett exempel på huvudområden möjliga att inrätta under det övergripande området. I ansökan definierades huvudområdet på följande sätt:

Beteckningen interkulturella litteraturstudier anger att det är litteraturs rörelser över nationsgränser och mellan kulturer som studeras och förstås i en global kontext. Huvudområdet berör inte enbart skönlitteratur i ett internationellt perspektiv utan ger även ett metaperspektiv på skönlitteraturens och litteraturstudiets möjliga värde som bidragande till större interkulturell förståelse.

Fokus inom huvudområdet ligger mot studiet av hur kulturmöten, och identitetsskapanden genom kulturmöten, gestaltas i skönlitteraturer från olika delar av världen mot bakgrund av skiftande ideologiska strömningar och kulturella rörelser. Centrala nyckelbegrepp vid detta litteraturstudium är sådana termer som mångkulturellt, transkulturellt, hybridisering, migration och diaspora. Dessa termer är viktiga nyckelbegrepp för förståelsen av socialt och kulturellt identitetsskapande.

Enligt självvärderingen stämmer denna definition i stort med hur kursernas innehåll har planerats och utvecklats inom huvudområdet. Följande teoretiska perspektiv och forskningsområden med en interkulturell profilering utgör den vetenskapliga grunden: hermeneutik, postkoloniala studier, orientalism, ekokritik, översättningsvetenskap, genusteori, världslitteratur samt migrationslitteratur. Även om teori och metod ofta domineras av västerländska perspektiv finns också ett medvetet fokus på utomeuropeiska författarskap och kontexter.

De första kurserna gavs HT 2020 och i dagsläget har kurser upp till den tredje terminen givits och examensarbetskursen planeras att ges för första gången våren 2024. Arbeta pågår också för att inrätta ett program med inriktningar mot engelska, franska och tyska vid sidan om den generella litteraturvetenskapliga inriktningen.

Interkulturella litteraturstudier finns endast vid Högskolan Dalarna och är inte ett etablerat område vid svenska universitet. Utanför Sverige förekommer interkulturella litteraturstudier som en akademisk disciplin vid enstaka lärosäten i Tyskland, Holland och Polen. I Sverige finns motsvarigheter i de litteraturvetenskapliga inriktningarna inom språkutbildningar. Dessa är normalt mer inriktade mot ett enda språkområde medan huvudområdet vid Högskolan Dalarna enligt självvärderingen har en större ämnesmässig och teoretisk bredd jämfört med motsvarande nationella utbildningar. En student med examen i interkulturella litteraturstudier vid Högskolan Dalarna torde därför ha större förmåga att relativisera sina kunskaper och förmågor, jämfört med studenter som avlagt en examen inom endast ett specifikt språk.

Sakkunnigas kommentarer

Sakkunniga finner att utbildningen utifrån självvärderingen får betraktas som unik i Sverige och att det finns få liknande utbildningar internationellt. En av de sakkunniga påpekar dock att det finns en högst livaktig och växande forskning inom de olika teoretiska och metodologiska fundament som utgör interkulturella litteraturstudier, liksom tydliga kopplingar till mastersprogram inom globala studier vilka har en växande studentskara såväl nationellt som internationellt.

Utskottets kommentarer

Utskottet instämmer med de sakkunniga i att utbildningen är unik i sitt slag i ett svenskt sammanhang och att interkulturella litteraturstudier är ett betydelsefullt område att utveckla vidare.

Övergångsmöjligheter och utbildningens användbarhet

Självvärderingen anger att en masterexamen i interkulturella litteraturstudier ger möjlighet till vidare studier som doktorand inom litteraturvetenskap, översättningsvetenskap och enskilda språk. Idag skrivs examensarbetet på engelska, men det finns planer på att göra det möjligt att skriva detta även på tyska och franska vilket kan stärka möjligheten att gå vidare på doktorandnivå inom dessa språk. Än så länge har dock ingen student avlagt examen och ingen har heller skrivit examensarbetet, så något exempel på en framgångsrik övergång till högre studier kan inte ges i självvärderingen.

De yrken som har en direkt koppling till huvudområdet är i första hand akademiska, såsom forskare och lärare inom litteraturvetenskap, eller språk med litteraturvetenskaplig inriktning, på högskolenivå. En karriär som kulturskribent eller översättare av skönlitteratur är också tänkbar.

I självvärderingen framhålls att de generiska kompetenser som studenterna utvecklar under utbildningen är nödvändiga för att på ett professionellt sätt hantera interkulturell kommunikation och förståelse. Utbildningens bredd, och avsaknaden av det eurocentriska perspektiv som ofta dominerar mer traditionell litteraturvetenskap, förväntas utveckla studenternas förmåga att relativisera teori och värderingar, att fördjupa förståelsen för den sociala kulturella kontextens betydelse vid tolkning av texter, och att skärpa förmågan att identifiera och ifrågasätta kulturella stereotyper. Trots ett ökat samhälleligt behov av kompetens inom dessa områden är dock verkligheten ofta den att sådana yrkesval är osäkra och värderas lågt på arbetsmarknaden.

Sakkunnigas kommentarer

På grund av att det är oklart vad utbildningen ska leda till är det också svårt att värdera hur utbildningen förbereder för yrkeslivet. Utbildningen adresserar, om än implicit, globala förhållningssätt till yrkesverksamhet, inte minst lärarkåren genom att fokusera skönlitteratur och dess värde för möten och kommunikation över kultur- och språkgränser. Här finns en möjlighet till en ny typ av relevansgörande av utbildningen med marknadsföring mot och samarbete med lärarutbildning, globala studier, och kanske medie- och kommunikationsvetenskap.

Utbildningen är en utmärkt påbyggnad för gymnasielärare med inriktning svenska och språk, inte minst med tanke på Skolverkets styrdokument som adresserar interkulturell förståelse via litteratur. Litteraturläsningen i svensk lärarutbildning har generellt ett snävt fokus mot Sveriges litteraturhistoria, med några internationella utblickar. Forskning på området visar att lärare undviker litteratur utanför västerlandets gränser på grund av okunskap och brist på adekvata pedagogiska ingångar och strategier.

Utskottets kommentarer

Utskottet instämmer med de sakkunniga.

Omvärldsbevakning och utvecklingsarbete

Självvärderingen anger att det för tillfället inte genomförs någon systematisk omvärldsbevakning. Däremot har information om t.ex. kursplaner och kursinnehåll, examensbenämningar och utbildningsplaner, inhämtats från liknande utbildningar nationellt och internationellt under utvecklingsprocessen, och erfarenhetsutbyte har också skett genom formella och informella kontakter med företrädare för liknande utbildningar vid andra lärosäten.

Ett problem som lyfts i självvärderingen är att det i dagsläget saknas ett eget forum för möten med huvudområdets lärare. Som en nödlösning har frågor som rör huvudområdet diskuterats inom forskargruppen, Litteraturer i samhället (LiS), som samlar de lärare som forskar om litteratur. Ett aktivt engagemang inom masterutbildningen har en potential att skapa nya samarbeten som också kan involvera de studenter som går utbildningen.

Eftersom examensarbetskursen ännu inte har getts, har inte heller någon extern granskning av examensarbeten varit aktuell. Eftersom ett flertal språkämnen är involverade i utbildningen bedöms behovet av en regelbunden extern granskning av examensarbeten som litet, men framtida samarbeten med andra lärosäten är inte uteslutet.

En stor utmaning för utbildningen är det svaga studentunderlaget. Under de tre och ett halvt år som kurser erbjudits har de flesta haft mycket få studenter. Flera av kurserna har inte haft mer än en eller två aktiva deltagare. Kurser som lockar något fler kan ha fyra till sex godkända studenter. Anmärkningsvärt är att även kurser som har ett mycket stort antal antagna studenter i slutänden har mycket få aktiva.

I självvärderingen ges exempel på tänkbara åtgärder för att göra utbildningen mer attraktiv. Inrättande av ett program innebär långtgående åtaganden för högskolan, men argument för detta är att utbildningen skulle vara lättare att marknadsföra och att fler utländska studenter skulle söka sig till ett program då det är mer gängse utanför Sverige att en utbildning på avancerad nivå ges i den formen. Andra tänkbara åtgärder som nämns är att skapa kurser med en tydligare inriktning mot ett visst språkområde, att skapa en inriktning mot översättningsvetenskap, eller utveckla kurser med inriktning mot interkulturell kommunikation i vidare mening.

Sakkunnigas kommentarer

En av de sakkunniga påpekar att underlagen som helhet ger en bild av att lärare så att säga ”går in och gör sin grej” utan att ta full hänsyn till hur utbildningens övergripande mål ska nås, kanske för att huvudområdets kärna och betydelse inte ännu är fullt klargjorda. De ansvariga för utbildningen behöver skapa konsensus gällande vad den ska leda till, betona varför den är viktig och skriva fram en marknadsföringsplan utifrån detta.

Sakkunnig menar vidare att ett program är lättare att marknadsföra. Det hindrar inte att kurserna kan ges fristående i programmet för att attrahera ytterligare studenter. Internationell marknadsföring är också av yttersta vikt i programmet. Studentkompositionen behöver vara internationell för att innehållet ska bli verksamt på allvar. Därtill behöver de medverkande lärarna se programmet i ett större utbildningssammanhang i Sverige och lägga fokus en bit ovanför sina egna forskningsintressen.

Samma sakkunniga ger flera tips på utvecklingsmöjligheter, bland annat som nämnts ovan att utbildningen kunna marknadsföra sig tydligare mot lärarutbildning, som kompetensutveckling och som en påbyggnad på väg mot doktorandstudier. Sakkunnig nämner också den växande forskningen från Asien, Afrika och Sydamerika, särskilt genom dekoloniala teorier, metoder och tillämpningar, och att det dekoloniala fältet skulle kunna föras fram som en utvecklingsmöjlighet.

Utskottets kommentarer

Utskottet instämmer med de sakkunniga i att utbildningen bör formulera en beskrivning/programförklaring som preciserar utbildningens idé och förtydligar gemensamma teman (t.ex. det interkulturella perspektivet), syften och mål, samt presentera kurserna inom detta ramverk och visa hur de bidrar till helheten. Frågan om utbildningens profil är komplex och kommer även att adresseras under kommande rubriker.

En viktig utvecklingspotential är att genomföra åtgärder för en större och stabilare studentpopulation såsom att skapa bättre förutsättningar för marknadsföring genom någon form av programbeskrivning (se ovan) som bidrar till att tydliggöra varför en student ska läsa utbildningen, och utifrån en systematisk omvärldsbevakning av liknande utbildningar i Sverige eventuellt söka samarbete med andra lärosäten i tillämpliga delar.

2. Förutsättningar för utbildningen

Lärarkompetens och -kapacitet

Samtliga lärare involverade i utbildningen är disputerade och bedriver forskning inom ett visst språkområdes litteratur och kultur. Det enda undantaget är en lärare från filosofi som bidrar med kompetens inom hermeneutik och vetenskapsteori.

Namn/ födelseår	Akademisk titel Ämne /yrkesexamen	Befattning	Anställningens tidsbegränsning	Anställning omfattning % av heltid	Undervisning i utbildningen % av heltid	Forskning Omfattning i % av heltid	BHU hp
David Gray	FD	lektor	tillsvidare	100%	3%	10%	15
Hiroko Inose	FD	lektor	tillsvidare	100%	1.5%	10%	15
Carmen Zamorano Llena	Professor	professor	tillsvidare	100%	1.5%	40%	15
Carlos Magrinyá Badiella	FD	lektor	tillsvidare	100%	1.5%	10%	15
Carolina Leon Vegas	FD	lektor	tillsvidare	100%	1.5%	10%	15
Billy Gray	FD, docent	lektor	tillsvidare	100%	1.5%	20%	7.5
Mattias Aronsson	FD, docent	lektor	tillsvidare	100%	1.5%	20%	15
Herbert Jonsson	FD, docent	lektor	tillsvidare	100%	8%	20%	7.5
Chatarina Edfeldt	FD	lektor	tillsvidare	100%	3%		9
Lovisa Berg	FD	lektor	tillsvidare	100%	3%	10%	15
Irina Karlsruhn	FD	lektor	tillsvidare	100%	3%	20%	5
André LeBlanc	FD	lektor	tillsvidare	100%	1.5%	10%	15
Lung-Lung Hu	FD	lektor	tillsvidare	100%	3%	10%	15
Maren Eckart	FD, docent	lektor	tillsvidare	100%	1.5%	20%	15
Palle Leth	FD	lektor	tillsvidare 25%	50%	3%	0%	15

Sakkunnigas kommentarer

Sakkunniga finner att utbildningen tar vara på den bredd och det djup bland forskare och lärare i de olika språk- och kulturområden som finns tillgängliga vid högskolan. Den pedagogiska kompetensen och erfarenheten är av allt att döma god bland lärarna. Med fyra docenter, en professor och tio lektorer i specifika språk- och litteraturämnen är handledarkapacitet och kompetens säkrad. Kompetensen bör tydligt framhållas som en styrka.

En av de sakkunniga poängterar dock vikten av samverkan där dessa discipliner och kompetenser arbetar mot ett gemensamt mål. Kursvärderingarna antyder att studenternas arbetsbelastning, samt instruktioner, syfte och mål i relation till examinationer och seminarier kan förbättras. En visuell översikt över programmet och en övergripande beskrivning vore välkommen och skulle kunna klargöra mycket för studenterna så att lärarnas i grunden goda pedagogiska kompetens kommer till sin rätt. Det är också ett sätt att hålla kvar studenter och arbeta med genomströmning.

Utskottets kommentarer

Utskottet instämmer med de sakkunniga i att lärarnas kompetens är hög och relevant.

Forskningsmiljö och forskningsaktivitet

De flesta av lärarna är aktiva inom forskningsgruppen *Litteraturer i samhället*, och många av dem har under åren samarbetat i olika projekt och nätverk. Listan över sammanlagda publikationer de senaste tre åren omfattar 120 poster.

Sakkunnigas kommentarer

Det är av största betydelse att lyfta fram utbildningens forskningsgrund för att i framtiden kunna inkludera studenter som skriver masteruppsats i pågående forskningsverksamhet, och att forskare och lärare engageras brett i utbildningens utveckling och genomförande. Det framgår av självvärderingen att forskande lärare ingår i en gemensam miljö – *Litteraturer i samhället* – och samarbetar över disciplingränser i olika projekt. Det är ändå oklart vad forskningen mer specifikt lägger fokus – språk och litteratur är oerhört breda områden, varför en specificering om vilket/vilka fält/teman i forskningen som miljön och deltagarna undersöker och utvecklar, samt hur dessa stödjer utbildningens kärna. Sakkunnig skriver: ”Om det är det interkulturella som är i fokus – för fram det bättre!”

Behov av kompetensutveckling

Samtliga lärare har mycket hög kompetens inom sina egna ämnesområden, både vad gäller faktakunskaper och teori. Den didaktiska kompetensen och erfarenheten är också hög. Dock har ingen den bredd som är utbildningens främsta profilering. Det finns alltså ett behov av större kunskaps- och erfarenhetsutbyte inom lärarkåren, vilket skulle kunna möjliggöras genom någon form av återkommande internat/konferenser för huvudområdet. Det har dock varit svårt att anordna även kortare möten med samtliga inblandade, så detta är en av flera utmaningar för framtiden.

De lärare som idag är involverade i utbildningen har tillsammans den kompetens som behövs för att genomföra huvudområdets olika kurser. En utmaning är dock att samtliga lärare har sitt huvudsakliga engagemang inom de egna språkämnen och därför mycket litet utrymme för den undervisning och administration som krävs för att upprätthålla utbildningen i interkulturella litteraturstudier.

Deltagande har byggt på frivillighet, men för att trygga lärarresurserna behövs en tydligare fördelning av ansvaret till hela kollegiet. Som en nödlösning har huvudområdesansvarig undervisat de kurser och seminarier där ingen annan haft möjlighet, men detta innebär en ohanterlig arbetssituation för denne och fungerar inte långsiktigt. Under hösten 2023 ställdes två kurser in av denna anledning.

Sakkunnigas kommentarer

Återigen, kompetensen finns där, men den behöver bli verksam i utbildningen, genom programdagar, engagemang, diskussioner om hur utbildningen stärker forskningsmiljön och de ingående disciplinerna, samt hur studenter involveras i det pågående projektet att etablera utbildningen.

Utskottets kommentarer

Se sammanfattande kommentar (s. 1).

3. Utbildningens genomförande

Utbildningens upplägg och fördjupning mot examensmålen

Enligt självvärderingen ger de två första terminerna en orientering om och fördjupning i metod och teori relevant för huvudområdet. Här erbjuds också nedslag i ett flertal litteraturer från olika språkområden och stor tonvikt läggs vid att ge ett globalt perspektiv. Det första läsåret består av kurser med mer eller mindre förutbestämt innehåll och innehåller:

- orientering om hermeneutik, postkolonial teori, genusteori, översättningsvetenskap och ekokritik,
- ett mindre projekt vilket ger praktisk färdighet i akademiskt skrivande inom humaniora,
- studier av litterära verk representativa för någon av de varierande definitionerna av världslitteraturbegreppet från de japanska, kinesiska, ryska, franska och tyska språkområdena,
- studier av litterära verk från ett flertal språkområden på den amerikanska kontinenten.

Den andra terminens kurser:

- behandlar litteratur på de stora europeiska språken som belyser migration ur olika perspektiv.
- kontextualiserar litteratur från den afrikanska kontinenten,
- innefattar studier av litterära verk från olika världsdelar och språkområden utifrån genusteoretiska problemställningar och perspektiv,
- innefattar orientering i vetenskapsteori med fokus på humaniora.

Under den tredje terminen flyttas ansvar för både innehåll och kursaktiviteter till studenterna själva. Det ställs alltså högre krav på självständighet och kreativitet och man förutsätts bygga vidare på de kunskaper och färdigheter man uppnått under det första året. Studierna får också ett tydligare fokus och därmed en större fördjupning då arbetet mot examensprojektet inleds. I kurserna:

- sammanställer och presenterar studenterna en väl utarbetad kommenterad bibliografi över ett avgränsat forskningsområde,
- fördjupar studenterna sin beläsenhet på originalspråk inom en viss genre eller ett författarskap, och presenterar sina slutsatser i form av kritiska analyser,
- sammanställer och redovisar studenterna ett teoretiskt och metodologiskt ramverk för det projekt som senare behandlas i examensarbetet,
- utför och presenterar studenterna en kommenterad översättning, med relevans för det framtida examensarbetet.

Dessa fyra kurser är alltså förberedande till examensarbetet som utgör hela den fjärde terminen. Även detta är naturligtvis ett självständigt utfört projekt vars resultat ges möjlighet att presenteras på något av de högre forskningsseminarierna.

I självvärderingen noteras att ingen student ännu har skrivit examensarbetet och etablerade rutiner för handledning och examination saknas. Inför vårterminen 2024, då troligtvis endast en student kommer att skriva examensarbetet, planeras att studenten får individuell handledning med minst ett möte per månad och att studenten presenterar sitt masterprojekt vid ett högre forskningsseminarium och att ventileringsav examensarbetet sker vid ett seminarium i slutet av kursen. Om endast en student deltar i kursen kommer troligtvis en tredje lärare att vara opponenter vid ventileringen.

Sakkunnigas kommentarer

En av de sakkunniga kommenterar progression och lärandeaktiviteter. Sakkunnig noterar att lärandemål i förhållande till examensmål och utbildningens inriktning beskrivs i matrisen över

examensmål och kurser, där en relativt tydlig progression i förhållande till examensmålen framställs. Däremot synliggörs inte särskilt tydligt hur dessa mål kopplas till specifika kunskaper, värderingsförmågor och andra förmågor som är väsentliga för att i yrkeslivet arbeta med interkulturella frågor, litteratur och språk. Sakkunnig konstaterar att huvudområdets kärna inte är helt i fokus.

Det finns en risk för smörgåsbord i de kurser som utgör huvudområdet, som troligtvis har att göra med att den tematiska kärnan kan formuleras tydligare och tydligare skära genom kurserna. Hur får exempelvis Literature and Gender bäring för interkulturella litteraturstudier? Lärandemålen i denna kurs pekar inte någonstans mot interkulturalitet.

Av underlagen går att utläsa är att seminarieformen är legio och att undervisningen är baserad på läsande, samtal och skrivande. Det går att ana att kollegiet skulle kunna arbeta mer varierat med examinationsformer och lärandeaktiviteter, t.ex. genom fler samarbeten mellan studenter, fältstudier i samhället, implementeringsmetoder och andra aktiviteter som knyter huvudområdet till praktiker i samhället och konkretiserar teorier som används, vilket skulle stärka yrkesrelevansen.

Sakkunnig lämnar därutöver specifika synpunkter på vissa kursers betygskriterier:

- AJP26Z: Lärandemål tre är inte solklart.
- AJP27A: Här finns inga kopplingar till lärandemål.
- AJP27C Examensarbete: Vad som menas med självständighet i examensarbetet behöver ses över. Det handlar inte om hur mycket eller lite man behöver träffa en handledare, utan om hur man finner intressanta problemområden, driver en fråga och analytiskt utforskar ett avgränsat område.

Examensarbetskursens upplägg är på planeringsstadiet och sakkunniga har inte möjlighet att värdera detta. Däremot påpekar en av de sakkunniga att frågan behöver ställas om inte examensarbetet ska vara ett mål för hela utbildningen och inte bara förberedas genom de fyra kurserna i termin tre. Ett förslag är att se över hur progressionen inför att genomföra ett examensarbete/masteruppsats ser ut från dag ett till sista terminen. Sakkunnig ställer därutöver en rad mer konkreta frågor rörande fördjupningens relation till utbildningens kärna och röda tråd.

Utskottets kommentarer

Se sammanfattande kommentar (s. 1).

Genomströmning

Prestationsgraden är genomgående mycket låg, och i självvärderingen lyfts några potentiella orsaker. Det är återkommande att ett anmärkningsvärt antal antagna studenter aldrig registrerar sig. Noteras bör dock att de studenter som faktiskt deltar i undervisningen till stor del avslutar kurserna. Prestationsgraden bland aktiva studenter är alltså relativt god. De som inte slutför kurserna deltar kanske bara i ett första seminarium, eller dyker inte upp alls. I de fall någon har givit en anledning till att de inte kunnat delta eller avsluta kurserna är orsaken ofta att de är upptagna med andra studier eller arbete. Ibland nämns sjukdom som ett skäl. I viss kommunikation med studenter som varit intresserade av huvudområdet, men till slut ändå inte deltagit i undervisningen, har det också varit tydligt att man har ett intresse av interkulturella studier i en bredare mening och ser inriktningen mot litteratur som en begränsning. Om detta är representativt för de som inte deltar går dock inte att bedöma.

År 2021	Avancerad-	Totalt
---------	------------	--------

Helårsstudenter	4	4
Helårsprestationer	1,6	1,6
Prestationsgrad %	41	41
År 2022	Avancerad-	Totalt
Helårsstudenter	4,2	4,2
Helårsprestationer	2	2
Prestationsgrad %	47	47

Ingen student har hittills tagit ut examen.

Många av de studenter som avbryter sina studier har inte läst vid Högskolan Dalarna på grundnivå. Det är möjligt att de har andra förväntningar och kanske upplever huvudområdets kurser som för krävande. De studenter som har läst utbildningen på grundnivå vid Högskolan Dalarna har en tendens att i större utsträckning slutföra sina studier.

Sakkunnigas kommentarer

Sakkunniga finner att studentunderlaget i nuläget är ytterst sårbart och en av de sakkunniga menar att arbetet med marknadsföring, omvärldsbevakning och argumentation för betydelsen av utbildningen ännu inte genomförts i grunden. Det låga studentantalet avspeglar samtidigt humanioras allmänna pågående kris och om studenterna fortsätter att utebli så har det tyvärr ingen betydelse att den samlade kompetensen är hög bland lärarna.

Utskottets kommentarer

Se sammanfattande kommentar (s. 1).

Studentinflytande

Kurserna utvärderas genom analys av kursvärderingar och uppföljning av studenternas prestationer och genomströmningen. Kursutvärderingar har dock inte genomförts efter alla kurser som getts.

Sakkunnigas kommentarer

Det huvudsakliga tillvägagångssättet är att studenterna erhåller sedvanliga kursvärderingar som sedan analyseras och beaktas. Om studentantalet skulle öka så går det att försöka få igång ett ämnesråd bland studenterna. Det går också att anta att det låga studentantalet bäddar för en potentiellt nära relation och kommunikation mellan lärare och studenter och därmed en mer informell möjlighet för studenterna att kunna komma med synpunkter på och påverka utbildningens upplägg.

Utskottets kommentarer

Se sammanfattande kommentar (s. 1).

4. Fokusområde: Studenternas utveckling av vetenskaplig kompetens

Masterutbildningens samtliga kurser innehåller praktiska moment med akademiskt skrivande och läsande. De texter, både skönlitteratur och sekundärlitteratur, som läses och diskuteras i kurserna blir alla underlag för kritiskt reflekterande essäer och uppsatser, ofta med ett komparativt inslag. Förutom examensarbetet skrivs ett drygt tjugotal sådana uppgifter under utbildningen. I självvärderingen ges ett flertal konkreta exempel på lärandemål och arbetsformer där studenterna inhämtar aktuell ämneskunskap och om ämnets vetenskapsteori och metoder, och hur studenterna deltar i diskussioner om forskningsresultat och utför forskande aktiviteter.

Sakkunnigas kommentarer

En av de sakkunniga menar att kurserna synes innehålla ett mycket gediget upplägg för att diskutera teoretiska och abstrakta begrepp. Programmet visar också en tydlig medvetenhet om betydelsen av vetenskaplig skolning. Progressionen gällande teoretiska grunder framstår som gedigen och byggs på både på djupet och bredden under utbildningens gång. Detta gäller även de akademiska förmågorna, såsom att genomföra en forskningsuppgift och skriva fram denna på ett adekvat sätt.

Sakkunnig menar dock att programmets specifika kärna är otydligt formulerad vilket också gör det svårt att bedöma hur studenterna erhåller vetenskaplig kompetens inom just denna. Sakkunnig ifrågasätter om utbildningen behöver arbeta med "area studies" som nu är fallet och inte snarare bör fokusera på de teoretiska grunder – *intercultural, world literature, translation, reading, canon, representation* etcetera – som interkulturella litteraturstudier skulle kunna vila på, samt att studenterna uppmuntras tydligare till att utarbeta metoder och designs för hur interkulturella litteraturstudier skulle kunna bli verksamma i samhället.

Utskottets kommentarer

Se sammanfattande kommentar (s. 1).

5. Sakkunnigas sammanfattning

Styrkor

- Utbildningen är unik i sitt slag i ett svenskt sammanhang.
- Lärarnas kompetens är hög och relevant.
- Interkulturella litteraturstudier är ett betydelsefullt område att fortsätta bygga på.
- En styrka ligger i online-förfarandet där kollegiet har både kompetens och vana. Detta bör också kapitaliseras mer på och bädas för att fler studenter kan delta.

Svagheter

- Det låga studentantalet och det faktum att ingen ännu har slutfört utbildningen i sin helhet kan möjligen peka mot att upplägget kan uppfattas som alltför ambitiöst.
- Den främsta svagheter är att det ännu inte finns en tydlighet gällande varför en student ska läsa denna mastersutbildning. Det påverkar också programmet innehållsmässigt, eftersom det är svårt att se en konsensus gällande vad de olika kurserna ska bidra till för helheten. Risken är att det blir ett smörgåsbord av delar som inte hänger ihop. Denna svaghet verkar hänga ihop med att kollegiet inte kunnat samlas och engagera sig brett och djupt för programmet. Ett förslag är att ha längre lunchmöten till en början för att få igång diskussion och engagemang.

Möjligheter för framtida utveckling

- Det finns goda möjligheter att inleda ett samarbete med andra lärosäten i Sverige som ger kurser i interkulturella studier.
- Gör en visuell översikt över programmet och utforma en programbeskrivning med syfte och mål. Engagera studenter och lärare att vara med och utveckla/utforska ett tema och ett program.
- Gör programmet centralt i forskningsmiljön. Bygg ett kollegium runt programmet med fokus både på utbildning och forskning. Se programmet som en "stepping stone" mot framtida etablering i nationellt och internationellt forskningslandskap. Precisera mer vad temat innebär och vilka motiv som finns bakom, t.ex. kopplingar mellan *intercultural* och *literature studies*. Ska det kanske finnas en hel kurs om 'interculture' som begrepp och forskningsansats? Visa fram vad programmet går ut på för att undvika smörgåsbord av språk- och litteraturstudier. Visa fram hur programmet samverkar indirekt eller direkt med närliggande utbildningar som lärarutbildning, *global studies* eller språk. Skriv fram programmets unika konkurrensfördelar och gör en ordentlig marknadsföring. Intervjua studenter som genomfört utbildningen och låt dem berätta vad de arbetar med. Arbeta varierat med lärandeaktiviteter och examinationer. Koppla programmet till samhälleliga praktiker för att relevansgöra innehållet.

Sårbarhet för förändringar

- Lärarkompetensen är specialiserad och nära knuten till kursinnehållet, vilket skapar sårbarhet om någon blir sjuk eller slutar. I detta avseende behöver eventuellt en viss flexibilitet byggas in i programmet. Gå bort från "area studies" är ett förslag och fokusera på programmets tematik.
- Om studentantalet är fortsatt lågt äventyrar det på sikt utbildningens hela existens.